

בעהשית

שבע חיים

דברי תורה

מאת

כ"ק מרן אדמו"ר
הגה"ק זצוקללה"ה

דברי תורה

מאת

כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

פרשת בלק תשפ"ג

גליון ב' אלפים ע"ו

שנה ל"ט • גליון ל"ט

יוצא לאור ע"י

מכון הוצאה לאור "שבע חיים"

אגוד חסידי צאנז

רח' רבי עקיבא 8 • קרית צאנז נתניה

טלפון/פקס: 09-8820355

בארה"ב: 201-472-0556

תוכן הענינים

דברי תורה מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק וצוקללה"ה

בעידן רעוא דרעוין ש"ק פרשת בלק תש"ל

- בפרשת בלק נרמזים סודות הגאולה, ונאמרו דווקא על ידי בלעם הרשע, כדי להסתיר הסודות.
- סוד טעות החטא של זמרי בן סלוא שרצה להוציא מהאומות את נשמת מלך המשיח ולהקדים את זמן הגאולה, ופנחס שהרגו יזכה מדה כנגד מדה להיות המבשר לעתיד לבוא.
- מדברי הקדושת לוי שהגם שיעקב ועשו חלקו ביניהם ואין ליעקב חלק בעולם הזה, מכל מקום אנו מתפללים על גשמיות, למען כבוד ה' המחולל כשהגוים רואים את ישראל בשפל המצב ואומרים איה נא אלקיהם.
- תכלית הבקשה של הגאולה כדי שגם הגוים יכירו כי ה' הוא האלקים, אבל צדיקים זוכים גם אתה בגלות לראות את התגלות כבוד ה' ואין מרגישים בחסרונו של משיח.
- הצדיקים הדבקים בה' ובתורתו אין מרגישים שום צער מצער העולם הזה, וכל בקשתם על הגאולה היא רק למען כבוד ה'.
- הצדיקים לא הראו שום סימני אבלות בשבת חזון ובשבתות בין המצרים, כי בשבת קודש מתעלים למדרגה שאין מרגישים כלל את צער החורבן, ושבתות אלו הם שבתות גבוהות, וימים אלו יהפכו ליום טוב ארוך.
- כשקוראים בתשעה באב מגילת איכה, שהיא אחד מכ"ד ספרים, מתדבקים בתורה הקדושה, ועל ידי הדבקות בתורה שוב אין אנו משועבדים לעול הגוים, ולכן מדליקים אז הרבה נרות כמו ביום טוב.
- תקנו לקרוא פרשת בלק לקראת ימי בין המצרים, כדי לשאוב עידוד וחיוזוק מפרשה זו בה נרמזים סודות הגאולה העתידה.
- גלוי וידוע לפני הקב"ה שבימינו אין הצרות מביאות את בני אדם להתעורר בתשובה, ולכן בקשתנו שהקב"ה יגלה כבודו ואור שכינתו, ורק אז ישונו כולם בתשובה.
- כאשר הגוים מבזים את ישראל אזי הקב"ה מליץ יושר עליהם ומחזק את כוחם של ישראל יותר.

בשולחן הטהור יום ש"ק פרשת בלק תשמ"ג

- מה טובו אהליך יעקב אלו בתי מדרשות שעוסקים בהם בתורה, ומשכנותיך ישראל אלו בתי כנסיות שמתפללים בהם – יחדיו יהיו תמים.

דברי תורה מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

אשמחה ואעלצה בך אזמרה שמך עליון

- העובדא מנסיעתו הראשונה של הישמח משה זי"ע אל הרה"ק מלובלין זי"ע, שם למד שגם האבלות על החורבן צריכה להיות מתוך שמחה.

- גם בזמנים של צער וצרה אין לבוא לעצבות, אלא להתחזק בשמחה ואמונה בה'.
- גם כאשר הירבה האדם לחטוא ונדמה לו שאינו יכול עוד לשוב, יתחזק בשמחה שהשי"ת יקבלו באהבה בכל מצב.
- ואתם הדבקים בה' אלקיכם רק כאשר חיים כולכם היום, היינו בחיות דקדושה ובשמחה וטוב לבב.
- ממרן זי"ע, דלכן אומרים שלא עשני גוי ולא שעשני ישראל, כי בזאת יתחזק היהודי שבכל מצב הוא עדיין טוב מן הגוי.
- קליפת מצרים מלשון מיצר, ומורה על עצבות.
- אהרריה קרא השם יעקב, דגם כשיהיו במדרגה שפילה בבחינת יעקב, יקיימו ישר א-ל, וישוררו לה' מתוך שמחה.
- לכן אהרריה קרא קודם רדת יעקב מצרימה דייקא, שאז נתעורר החשש של קליפת מיצר העצבות.
- בראות בלק שבני ישראל מתחזקים בשמחה גם בזמנים שפלים, כפי שעשה ישראל סבא לאמורי זה עשו, הבין שלא יוכל להם ויגר מהם.
- בלק ראה שעמדה חמה למשה, ומורה על בחינת החמה של שמחים ביסורים.

ישמח לב מבקשי ה'

בשמחה רבה הננו לבשר טוב כי ב"ה זכינו להופעתו לאור עולם
של חלק נוסף מסדרת הספרים הקדושים

"שפע חיים" דרשות חומש רש"י

שנת תשל"ח

מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע

אשר בשר צדק בקהל רב

להורותינו הדרך נלך בה והמעשה אשר נעשה מדי שבוע בשבוע

~~~~~

חלק זה נרפס כקודמיו בפאר ובהדר רב,

והפעם בבי' כרכים, למעלה מאלף ומאתים עמודים,

בתוספת: תוכן ענינים ומפתחות מורחבות ומפורטות

דברי תורה

מב"ק מרן אדמו"ר הגה"ק וצוקללה"ה

בעידן רעוא דרעוין ש"ק פרישת בלק תש"ל

זמנא אתגליא לכלא [פירוש, כאשר יהיה קרוב לימות המשיח, אפילו תינוקות שבעולם עתידים למצוא נסתרות של החכמה ולדעת בו קצים וחשבונות, ובאותו הזמן יתגלה לכולם]. כי קרוב לביאת המשיח יסירו מעט מהמחיצות של ברזל המבדילים בינינו לבין אבינו שבשמים, ויתחילו להבין מעט מפלאות תמים דעים והנסתרות לה' אלקינו, ולבוא להשגה של (דברים ה, טז) וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד.

ועל פי ענין זה [שסוד הגאולה נרמז דווקא בפסוקים של בלעם, כדי להסתיר ולהטמין את הגאולה בתוך כיסוי של הקליפות (ראה שיעור חומש ורש"י פרישת מקץ תשכ"ז. נרפס בגליון אלף תרמ"ד)], נראה לפרש הכתוב ויגר מואב מפני העם מאד, מפני הוא לשון פנימיות, שמואב התיירא מפני הפנימיות של ישראל הטמון בתוך מואב, כי רב הוא, שהרי ממואב יצאה כל שושילתא קדישא של מלכות בית דוד ומלך המשיח, ואלו ענינים גבוהים העומדים ברומו של עולם (ראה שפע חיים דרשות חומש ורש"י תשל"ח, פרישת וירא, אות א).

בתוה"ק (במדבר כב, ב-ג) וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמורי, ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא ויקץ מואב מפני בני ישראל.

הנה כבר עמדנו כמה פעמים להבין הענין שאנו רואים דבר פלא בפרישת בלק, שכל עניני קץ הגאולה נרמזים דווקא בפסוקים שנאמרו על ידי אותו רשע בלעם (ראה ספר הגאולה להרמב"ן, דרוש ראשון), אך באמת יש בזה מעם כמדם על פי סתרי תורה, וכאשר השי"ת חונן לאדם דעת ומשיג בזה אפילו השגה כלשהי, הוא מבין שזהו גם סוד הענין שעניני הגאולה בספר דניאל נכתבו בלשון ארמית, והוא גם סוד הענין שספר הזוהר הקדוש נכתב בלשון ארמית.

אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלוקיו (תהלים קמ"ד, ו), אשרינו בדורנו אנו, אשר ככל ששהדור קרוב יותר לימות המשיח זוכים להבין ולהשיג ענינים אלו יותר ולהבין כי קרוב יום ביאת המשיח, כפי שאמרו בזוהר הקדוש (פרישת וירא, דף ק"ח, א) וז"ל, וכד יהא קריב ליומי משיחא אפילו רביי דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא ולמנדע ביה קצין וחושבנין, וכהוא

משה בעצמו לנקום בו אלא אמר לפינחס (שם) קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרוונקא.

ולבן זכה פינחס שהוא יהיה המבשר את ביאת המשיח לעתיד לבוא, כמו שכתב בתרגום יונתן על הכתוב (במדבר כה, יב) הנני נותן לו את בריתי שלום, ואעבדיניה מלאך קיים ויחי לעלמא למבשרא גאולתא בסוף יומיא, ופינחס זה אליהו (פרקי דרבי אליעזר פרק מו; ילקוט שמעוני, פנחס, רמז תשעא), שנאמר בו (מלאכי ג, כד) והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם, והענין כזה הוא מדה כנגד מדה, שלפי שהוא קינא את קנאתו בזמרו בן סלוא אשר הטאו היה במה שבקש להקדים את זמן הגאולה, לכן יזכה פינחס לבשר את הגאולה לעתיד לבוא.

וזהו גם סוד הכתוב (במדבר כה, ו) והנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אחיו את המדינית לעיני משה ולעיני כל עדת בני ישראל והמה בוכים פתח אהל מועד, ובתרגום יונתן כתב וז"ל, ואינון בכיין וקריין שמע, עכ"ל, וצריך ביאור הענין שקראו קריאת שמע כאשר זמרי בן סלוא הקריב את המדינית. אלא הענין הוא שהיתה כוונתם במעשה זה לקרב את הגאולה ולהציל את נשמת משיח, שכבר יגיע העת שיראו כולם כי ה' אלקינו ה' אחד, ומסתמא אמרו אז גם הפסוק ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, והתפללו שכבר יתגדל ויתקדש שמייה רבה ויבורך שם כבוד מלכותו

שהיה ראוי לצאת מהם כבר יצא, אמנם מואב עדין תלוי עד עגלון מלך מואב. עיי"ש באריכות.

זה אולי היה סוד המעות של זמרי בן סלוא אשר הטא עם המדינית, אשר היה אדם גדול ונשיא שבישראל, ולא עוד אלא שמצינו בירושלמי (סנהדרין מ, ו) שביקשו לגדות את פינחס על שהרג את זמרי, עד שאמרה רוח הקודש (במדבר כה, יג) והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם, ועוד מצינו בגמרא (סנהדרין פב, ב) שבקשו מלאכי השרת לדחפו לפינחס, אמר להן הקב"ה הניחו לו וכו', עיי"ש, והוא פלא גדול. אמנם יתבאר שכוונתו של זמרי בן סלוא היתה להקדים את ביאת המשיח ולקרב את זה היום אשר קיונו לו כאשר יתקיים וידעת היום וגו' כי ה' הוא האלקים, ולכן רצה להקדים ולהוציא את נשמת משיח אשר היתה שבויה ביד האומות, ועל זאת אמר למשה (שם עמוד א) אם תאמר אסורה בת יתרו מי התירה לך [שגם משה נשא את צפורה בת יתרו כהן מדין, כדי להוציא את הנשמות הקדושות השבויות בידי האומות^א]. ולכן לא רצה

^א זה לשון הרמ"ק בפירושו אור יקר על הזוה"ק בפרשתו, מאמרי הינוקא, סימן ג: מיום שנתקלקל הסדר נאנסו שלשה פרדות, האחת אנסה הקליפה בידו דהיינו תאומת הבל, והיא נורקה במדין על ידי חבר הקני שנפרד מקין, והיא צפורה אשת משה ממש, ומשה נשמת הבל, ויתרו מקין, והחזירה הוא בידו ושב בתשובה, כאומרו והשיב את הגזלה אשר גזל או את העושק אשר עשק, ולכן בלעם אמר וירא את הקני נשא משלו ויאמר איתן מושבך ושים בסלע קינך כדפירשנו בתיקונים, ולכך הקליפה נתרעמה עליו כדמפרש ואזיל, שני פרידות הם רות ונעמה שמהם שלשלת המלכות נאנסו בחטא אדם הראשון, והיינו הפקדון אשר הפקד אתם ולא החזירו עד לבסוף לכך במדין מיד נעשה נקמה בהם, שהטוב

מבקשים טובות עולם הזה, ומהראוי ליתן לנו, גם שאין לנו חלק בעולם הזה, למען לא יתחלל שמו יתברך.

זהו פירוש הכתוב לא לנו ה', כפשוטו, לא למענינו אנו מבקשים הטובות, ומפרש למה לא למענינו, לזה אמר עוד הפעם לא לנו, מחמת שטובות עולם הזה אינו שלנו רק שלהם, לזה אין אנו מבקשים למענינו, רק כי אם לשמך תן כבוד. למה יאמרו הגוים איה נא אלהיהם וכו', כיון שאין מאמינים בזה כנ"ל, רק אומרים איה נא אלהיהם, לכן למען שמך ראוי שתעזור לנו בטובות עולם הזה גם כן, שלא יתחלל שמך חס ושלום רק יתקדש שמך.

וזה רמו הפסוק, והיה אדום ירשה והיה ירשה שעיר אויביו, פירוש, שעל ידי ששעיר אויביו של ישראל ומחרפים ומגדפים את ישראל, גלל כן וישראל עושה חיל, כתרנומו ויצלח, דהיינו טובות עולם הזה גם כן, שלא יחרפו לומר איה נא אלהיהם, עכל"ק של הקדושת לוי.

ובזה יבואר מה ששמעתי מכ"ק אאמו"ר זי"ע, ששמע מפי הרה"ק רבי יוסף מניישטאט זי"ע, שהיה מכונה 'גומער יוד', בנו של הרה"ק בעל מאור ושמש זי"ע, שאמר, שכאשר הוא היה אצל הרה"ק מלובלין זי"ע היו שם ארבע מאות אנשים יושבי כפרים בעלי רוח הקודש בהירה ("קלארע בעלי רוח הקודש"). למשמע הדברים שאלו אחד מהנוכחים, רבי, אם כן מדוע לא פעלתם להחיש את ביאת המשיח. ענה לו הרה"ק, האמינו לי, אז לא הרגשנו כלל בחסרונו, עכד"ק.

לעולם ועד, וזהו גם סוד הענין שזמרי תפשה בכלוריתה והביאה אצל משה (סנהדרין שם), והדברים עתיקין והמבין יבין.

*

על הכתוב להלן בפרשה (במדבר כד, כב) כי אם יהיה לבער קין עד מה אשור תשבך, כתב בעל הטורים, עד מה ד' במסורה, עד מה אשור תשבך, עד מה ה' תאנף לנצח (תהלים עט, ה), עד מה ה' תסתר לנצח (שם פט, מז), ולא אתנו יודע עד מה (שם עד, ט), עיי"ש מה שביאר בזה דלרכו בקודש.

והנראה בזה, בהקדם מה שכתב בספה"ק קדושת לוי בפרשתן על הכתוב (במדבר כד, יח) והיה אדום ירשה והיה ירשה שעיר אויביו וישראל עשה חיל, וזל"ק, ויבואר קודם הפסוק (תהלים קטו, א) לא לנו ה' לא לנו כי לשמך תן כבוד, לבאר כפל לשון של 'לא לנו', והוא שרבותינו ז"ל אמרו (תנ"כ"א זוטא פ"ט) יעקב חלק עצמו עם עשו, עשו נטל עולם הזה ויעקב עולם הבא, עיי"ש. ואנו מבקשים מהש"ת טובות עולם הזה גם כן, דהיינו פרנסה וכדומה, הגם שיעקב אין לו חלק בעולם הזה, אף על פי כן אנו מבקשים כהוגן, דמהראוי ליתן לנו טובות עולם הזה, דבשלמא אם לא היו האומות מחרפים ומגדפים ישראל בראותם את ישראל בשפלות בעולם הזה, רק היו מאמינים שישראל אין להם חלק בטובות עולם הזה, לא היה מההכרח ליתן לישראל טובות עולם הזה, מה שאין כן כיון שהאומות אינם מאמינים בזה, רק מחרפים את ישראל בראותם בשפלותם לומר איה נא אלהיהם (תהלים קטו, ב), אנו

לפני ארבע מאות וארבעים שנה, בשנת ר"צ - על הכתוב בספר דניאל (ה, יד) ויאמר אלי עד ערב בוקר אלפים ושלוש מאות ונצדק קודש, וז"ל, כי בסוף החמישה אלפים ושבע מאות שנה לבריאת העולם בקירוב, אם מעט קודם או מעט אחר כך, יבוא קיצינו בעורת ה', עכ"ל, והובאו דבריו גם על ידי בנו בספרו שלשלת הקבלה (דרוש על ביאת משיחנו) שמשיח יבוא בשנת ה' אלפים ת"ש, עיי"ש (ראה עוד שיעור חומש ורש"י פרשת ויצא תשל"ה; שפע חיים דרשות חומש ורש"י תשל"ט, פרשת ויחי, אות ב), והוא פלא והפלא [שאותו צדיק לא נתנבא שתבוא הגאולה בימיו אלא כעבור מאות בשנים לאחר מכן].

ובאמור מדברי הקדושת לוי, זהו גם תכלית כל הבקשות שלנו על צרכי הגשמיות והפרנסה בעולם הזה, שאנו אומרים לפני השי"ת, הן אמת כי לנו לעצמנו אין אנו צריכים מאומה מהעולם הזה, כי הנשמה לך והגוף שלך, וגם לנו מצד עצמנו לא איכפת מה שהגוים מחרפים אותנו, אולם בקשתינו היא רק למען כבוד שמך הגדול, כי אין אנו יכולים לסבול את שם שמים המחולל בין הגוים האומרים איה נא אלהיהם, ולכן אנו מבקשים על חסדך ועל אמתך להנחילנו כבוד ונחלה גם בעולם הזה, כדי שגם הגוים יכירו שיש בורא עולם.

וזאת תהיה תורת המסורה, שאנו מתפללים על הגאולה ומבקשים עד מה ה' תאנף לנצח, אבל ולא אתנו יודע עד מה, כלומר, שאין סיבת בקשתינו על הגאולה מחמת הטוב

והענין בזה, כי כל תכלית ירדת נשמתנו לעולם הזה לא היה לטובת נשמתנו אנו, כי לנשמה שלנו לא היה חסר מאומה כאשר היתה יושבת בעולמות העליונים, אלא כל מה שירדה הנשמה לעולם הזה, הנקרא עולם הקליפות (לקומי תורה, פרשת בראשית, ד"ה והנה אחר שחטא), הוא רק כדי שגם כל האומות יכירו וידעו כי ה' הוא האלקים. וזהו גם כל עיקר בקשתנו על ביאת המשיח, שגם כל העמים יכירו וידעו את גדלות וכבוד ה' יתברך, ויראו את גדולתם של ישראל ולא יחרפו אותם לומר איה נא אלהיהם. אבל הצדיקים לעצמם זוכים כבר בעולם הזה לידיעת והכרת הבורא כמו לעתיד לבוא, ולכן צדיקים אלו בעלי רוח הקודש בהיכלו של הרה"ק מלובלין לא הרגישו כלל בחסרונו של מלך המשיח.

והוא שאמר הכתוב (בראשית מט, י) עד כי יבא שילה ולו יקחת עמים, הדיינו שכל תכלית ביאת המשיח הוא בעבור 'ולו יקחת עמים', שכל העמים יכירו בגדלות ה' ויראו את כבודם של ישראל, אבל לנו לעצמינו אין צורך בביאת המשיח, כי אנו יודעים כל זאת כבר עתה לפני ביאת המשיח, אחרי שהקב"ה בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון וקדשנו במצוותיו (עין כע"ז בדרשות חתם סופר, דרוש לח' מבת תקנ"ו, ח"א דף עג ע"א; שפע חיים, דרשות חומש רש"י תשל"ה, פרשת וארא, אות ה).

ואנב אזכיר שוב את אשר הזכרנו אתמול, מה שכתב החכם הקדמון רבי יוסף אבן יחייא, בספרו 'פירוש חמש מגילות' (דף ק, א) - שנדפס

של מלך המשיח. אולם מוסיף הכתוב ואומר שעם כל זאת, ותרועת מלך בו, 'ותרועת' פירוש מה שהם גונחים ומייללים בתרועה ובקשה על הגאולה, התכלית הוא 'מלך בו', שבמסותרים תבכה נפשם ועל זה היה דוה לבם על כבוד מלכות שמים המחולל.

ביתר שאת יפורש, שאצל צדיקים אלו מתקיים הוי"ה אלקיו עמו, שמרוב דבקותם בהשי"ת ובתורתו אין אצלם שום הבדל בין מצב של מידת הרחמים בבחינת הוי"ה ובין מצב של מידת הדין בבחינת אלקים, על דרך הכתוב (תהלים נ, יא) באלקים אהלל דבר בהוי"ה אהלל דבר [פירש רש"י, על מדת הדין ועל מדת הרחמים אהלל], וכפי שאנו רואים בש"ך (חושן משפט סימן ג ס"ק א) שכתב בסיום דבריו במשא ומתן בעומקה של הלכה זו"ל, בשעה שכתבתי דברי הנ"ל לא היה לפני ספר כסף משנה כי זה למדתי בברחי מן מלחמות הרקים ימ"ש, עכ"ל, ומה היה חסר לו לש"ך באותם ימים טרופים אשר למרות שהיה נע ונד בארץ מחמת המציק כשהוא מחוסר ספרים, בכל זאת היה יכול לעבוד את השי"ת ולהתייגע בעמקה של תורה, ואצל צדיקים אלו לא היה שום חילוק באיזה הנהגה הקב"ה מתנהג עמהם, בין אם היה השי"ת חפץ לקחת מהם את גופם ובין אם היה השי"ת חפץ להשאיר הגוף אצלם, הכל היה אצלם אחד, רק על דבר אחד היו מבקשים ובוכים בקול של ותרועת גניחה ויללה, שכבר יתקיים מלך בו, שיאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה.

*

שייטיב ה' אתנו, כי אין אנו צריכים לכל הכבוד שיכבדו אותנו הגוים, ואין לנו צורך בטובת העולם הזה, ואין אנו צריכים כלל להיות כאן בזה העולם, אלא סיבת בקשתינו היא רק כי עד מה אשור תשכך, פירוש, שאחרי שאשור נלחם בנו ומחרפים אותנו לאמר איה נא אלהיהם, וגדול הצער שלנו כראותנו את חילול שם שמים וההסתר פנים, ועל זאת אנו מבקשים עד מה תסתר לנצח, שהרי אנו יודעים האמת שכל פעל ה' למענהו (משלי טז, ד), וכמו שאנו מברכים 'שהכל ברא לכבודו', והרי ההבטחה מסורה בידינו שעתיד להתקיים (זכריה י, ט) והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, ועל זאת בקשתינו שטוחה שנוכה לראות עין בעין את כבוד ה'.

*

על זאת מעידה התורה הקדושה בפרשתן (במדבר כג, כא) לא הביט און ביעקב, ואצל אותם בעלי המדרגה אשר אין בהם און וחטא, מתקיים ולא ראה עמל בישראל, תיבת 'עמל' פירושו מלשון צרה וצער, על דרך הכתוב (שופטים י, טז, ראה שם ברד"ק ובמלבי"ם) ותקצר נפשו בעמל ישראל, והכוונה כאן שאצל בני ישראל בעלי המדרגה אין ניכר עליהם שום צער מתלאות חיי העולם הזה, וסיבת הדבר יען כי ה' אלקיו עמו, שהם דבקים בהשי"ת יומם ולילה, ומרגישים גם בזמן הגלות דבקות בשכינה הקדושה כמו בזמן שבית המקדש היה קיים, וכמדרגת הצדיקים אשר היו חוסים בהיכלו של הרה"ק מלובלין זי"ע שלא הרגישו כלל בחסרונו

עמרת צבי זי"ע מזידיטשוב שבתשעה באב שחל בשבת האריך בזמירות של סעודה שלישית כשתי שעות אל תוך הלילה (ראה שיעור חומש ורש"י פרשת משפטים תשל"ד, גליון אלף תרנ"ב). וכל שכן שבשאר השבתות של בין המצרים לא הראו שום סימני אבלות, ואדרבה ידוע שהמה שבתות גבוהות מאד, (ומופלאות המה שבתות אלו בהן קוראים בתורה את פרשת פנחס בה כתובה פרשת המועדים, ופרשיות מטות מסעי ודברים בהם קוראים על מלחמת מדין ושאר המלחמות שניצחו ישראל את האומות וסדר כיבוש וחלוקת הארץ).

ולדרבנו יתבאר הענין בזה, כי בזמן שאנו מתאבלים על חורבן ירושלים והמקדש, אין אנו מתאבלים ומצטמעים על מה שחסר לנו לעצמנו, וכל ציפייתנו לגאולה היא רק למען כבוד שמים אשר הוא בהסתר עתה בגלות, כמו שאנו אומרים ואף על פי שיתמהמה עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא, אמנם כאשר מגיע יום שבת קודש אשר כל דינין מתעברין מינה (זה"ק פרשת תרומה, דף קלה, ב), אזי מתעלים צדיקי אמת למדרגות גבוהות מאד ששוכחים לגמרי מחורבן בית המקדש, כי הם עולים ומתעלים למעלה ומתדבקים בשכינת עוזו יתברך, ולכן לא שינו הצדיקים את לבושי השבת בשבתות אלו משאר השבתות.

ולא עוד אלא שמוכא בספרים הקדושים (ראה אהב ישראל, פרשת פנחס, ד"ה למה קורין; ודע קודש, פרשת דברים, ד"ה אלה הדברים; אמרי פנחס השלם, ערך בין המצרים, אות שסו) שלעתיד לבוא יהיו כ"א

זה הרמו בצירוף של חודש תמוז היוצא מסופי תיבות (אסתר ה, יג) וכל ז"ה איננו שו"ה ל"י (משנת חסידים, תמוז אב, א, ב), כי זה לעומת זה עשה האלקים, שכשם שהמן הרשע בכל עת שראה את מרדכי היהודי יושב בשער המלך שוב לא היה נחשב אצלו למאומה כל עושרו וכבוד מלכותו אשר גדלו המלך מעל כל השרים, ואמר וכל זה איננו שוה ל"י, כך לעומת זה הצדיקים אומרים להיפך, שהם לעצמם מסכימים שלא יהיה להם מאומה, לא בני ולא חיי ולא מזוני, רק אחת שאלתם ובקשתם לישב בשער המלך מלכי המלכים הקב"ה, ולראות בהתגלות כבודו וגדלותו של השי"ת, שיתקיים בהם (תהלים טו, ח) שויתי ה' לגנדי תמיד, אני בצדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ תמונתך (שם יז, טו). וזה הרמו דווקא בחודש תמוז, אשר בו הובקעה העיר - אם ביום תשעה בתמוז כנזכר בנביא (ירמיהו לט, ב), ואם ביום י"ז בתמוז כמו שאמרו במשנה (תענית כו, ב, וראה ירושלמי תענית ה, ח) - ולכן בחודש זה אומרים הצדיקים וכל זה איננו שוה ל"י, שאין לנו כל צורך בעסקי העולם הזה, אם אין אנו רואים את גילוי גדולת ה'.

ויובן בזה מעמם של הצדיקים תלמידי הבעש"ט הקדושים זי"ע, שבשבת חזון לבשו בגדי שבת כככל שבת בלי שום שינוי בלבושים, וכן העיד הגה"ק רבי יעקב עמדין זצוק"ל (סידור בית יעקב, דיני בין המצרים, אשנב א אות י; עיין שו"ת דברי יציב או"ח סימן רמא) על אביו הגה"ק בעל חכם צבי זצוק"ל שלא שינה בגדיו מכל שבת אפילו בשבת חזון. וכן נהגו הצדיקים גם בתשעה באב שחל בשבת, כידוע המעשה באריכות עם זקה"ק בעל

מראשו. עד שבשנה האחרונה לחייו לא הסיר את השטריימל אפילו בערב תשעה באב, רק לפנות ערב של ליל תשעה באב כאשר כבר הלכו לומר קינות. ואמר אז, האמינו לי, אם לא הייתי בוש, הייתי הולך עם שטריימל גם בתשעה באב באמירת הקינות, עכ"ק. והענין בזה, לפי שככל שעברו השנים זכה יותר להתקרב ולהתדבק במקורא דשכינתא ובאלקותו ית"ש, ולכן התמעט אצלו הרגשת חסרון המשיח.

בזה יש לתת מעם למה שהיה נהוג בקהילות ישראל שבשעת אמירת הקינות חילקו נרות לכל המתפללים, אשר הגה"ק היעב"ץ זי"ע (סידור בית יעקב, מנהגי תשעה באב, דלת ב, חלון א, אות ב) צווח על זה שהתחדש בדורו שכל הקהל אמרו יחד הקינות כשהם יושבים לארץ והשמש נתן נר לכל אחד מהמתפללים עד שכל בית המדרש היה מלא נרות כמו בליל יום טוב, וז"ל, ועכשיו נפסדו ונתקלקלו כל המנהגים הראויים, מרבין בנרות לפני כל אחד כאילו הוא יום טוב, עיי"ש. אכן לדרכנו יש ליישב המנהג ולברך ברוך הבוחר בעמו ישראל ובמנהגיהם הטובים, כי כאשר מתחילים לומר את מגילת איכה, שהיא אחד מכ"ד ספרים, ומתחילים להתדבק בתורה הקדושה, אזי שוכחים מכל הצער שלנו בגלות ומדליקים נרות כמו ביום טוב, ואמנם אם לא היו אומרים איכה והיו מרגישים בחורבן הנורא הסובב אותנו, אז היו מרעישים עולמות להביא את הגאולה, אבל עכשיו שעוסקים בתורה מתקיים בנו (אבות ה, ב) אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה, ששוב אין אנו עבדים ומשועבדים לעול הגוים

הימים אשר בשלשת השבועות של בין המצרים, מי"ז בתמוז עד אחרי ט' באב, ימים של יום טוב, כמו מראש השנה עד שמחת תורה. וכאמת אנו רואים דבר חידוש שמשה רבינו ירד עם הלוחות ביום י"ז בתמוז, ואלמלי לא היו חוטאים באותו חטא ביום זה, אזי היה יום י"ז בתמוז נקבע ליום טוב כנגד ראש השנה, ותשעה באב כנגד שמחת תורה, ועכשיו שלא זכינו אזי נהפך לאבל מחולינו ודווקא יום תשעה באב - שהוא כנגד יום שמחת תורה - אסור בלימוד התורה.

ובאמור, אלה הצדיקים הדבקים בה' אלקינו אין הם מרגישים כלל את חסרון ביאת המשיח, וגם עתה בימי בין המצרים הם כבר זוכים להרגיש את בחינת היום טוב שיהיה לעתיד לבוא.

וזת פשר הנהגתו של זקה"ק בעל ישמח משה זי"ע, שהיה דרכו בקודש ללבוש את השטריימל על ראשו במשך כל ימות השבוע (אלא שבימות החול היתה כיפת השטריימל שחורה, ואילו בשבת קודש היתה לבנה), כך נהג כל ימות השנה, וזלת בשלשת השבועות של בין המצרים אז לא היה לובש שטריימל אלא כובע. אולם באחת השנים נמלך זקה"ק בדעתו שלא להסיר את השטריימל בי"ז בתמוז, אלא להמתין עד ערב ראש חודש אב. לשנה אחרת התיישב בדעתו שלכבוד ראש חודש ימתין עוד, ולא יסיר את השטריימל עד מוצאי ראש חודש. בשנה שאחריה גמר בדעתו להמתין עד שבוע שחל בו תשעה באב שרק אז יסיר השטריימל. ובשנה הבאה אמר שילבש שטריימל גם בשבוע שחל בו ורק בערב תשעה באב יסירו

לעצמם בחסרונו של מלך המשיח, כי בדבקותם בה' ובתורתו הם בני חורין מעול השעבוד ונתונים רק תחת מלכות שמים, וזוכים לגילוי כבוד ה' כמו לעתיד לבוא.

ובזה נראה לפרש באופן אחר הכתוב **לא לנו ה', פירוש**, בקשתינו על הגאולה אינה נוגעת לנו ולטובותינו, שהרי **לא לנו**, פירוש שמלכותם של הגוים אינם מושלת עלינו, אחרי שאנו דבקים בתורת ה' ואנו בני חורין משעבודם, ואנו נתונים רק תחת ממשלת בורא עולם, וכל בקשתינו על הגאולה היא רק כי לשמך תן כבוד.

*

ברם, כל דברינו עד עתה שייכים בצדיקים שרפי מעלה יחודי סגולה והמה מועטים, אבל אנו בדורנו דור יתום נותרנו בדד ללא צדיקים, כאשר צרור הכסף לקח עמו (משלי ז, ב) אלו הצדיקים (סנהדרין צו, ב), ואין שואל ואין דורש ואין מבקש, ואנו פשוטי עם קרוצי חומר בהגיע ימי בין המצרים החושך תכסה אותנו, אותותינו לא ראינו ולא אתנו יודע עד מה.

ואולי לכן תקנו חכמים לקרוא פרשת בלק סמוך ונראה לפני שלשת השבועות של בין המצרים, או בתוך שלשת השבועות, ובהקדם משל המובא במדרש (איכה רבה ג, ז) למלך שנשא מטרונה וכתב לה כתובה מרובה, ואמר לה, כך וכך חופות אני עושה לך, כך וכך ארגונות טובות אני נותן לך. הניחה המלך והלך לו למדינת הים ואיחר לשם, נכנסו שכנותיה אצלה והיו מקנימות

והגלויות, אלא משועבדים רק למלכותו ית"ש, ומה גם שאז מבינים שכל הגזירות והצרות לא נגזרו על ידי הגוים, אלא השי"ת לבדו גזר כן, ומקבלים את גזירת הבורא באהבה, כמו שמצינו בפיוט במוסף ליום הכיפורים (פיוט אלה אוכה) שכאשר רבי ישמעאל עלה למרום לשאול על גזירת הרוגי מלכות, אמרו לו, קבלו עליכם צדיקים וידידים כי שמעתי מאחורי הפרגוד כי בואת אתם נלכדים וכו', ואכן רבי ישמעאל ירד ואמר לחבריו לקבל עליו מסירות נפש למען כבוד שמו יתברך.

*

בזה יובן מה שאמר זקה"ק מצאנו ז"ע להחסיד המופלג רבי יוסף לייב כהנא זצ"ל, רבי יוסף לייב סבור שיהודי יכול להשלים את נפשו רק בארץ ישראל, אולם אין הדבר כן, כי כאשר השי"ת עוזר ליהודי והוא מקדש ומטהר את עצמו בארבע אמות של הלכה, אזי בכל מקום שהוא נמצא הוא זוכה לבחינת ארץ ישראל, עכד"ק. ולא רק לקדושת ארץ ישראל אפשר לזכות, אלא גם לקדושת ירושלים ובית המקדש, כידוע המעשה מהרה"ק מלובלין ז"ע, שפעם אחת מכל בנהר על פי פקודתו של הרה"ק רבי ברוך ממעזיבו ז"ע, ושאל אותו הרה"ק רבי ברוך מה הוא מרגיש, והשיב לו שהוא מרגיש אירא דארץ ישראל. לאחר מכן הורה לו למבול שנית, ושאלו מה הוא מרגיש, והשיב שהוא מרגיש בחינת ירושלים, ובשלישית השיב שהוא מרגיש קדושת בית המקדש, כידוע המעשה באריכות, ואכמ"ל. ולכן הצדיקים גם בעת הגלות אין מרגישים

האמת ניתנת להיאמר, שבימינו אנו אפשר לנו ממש למשש את חשכת הגלות, ואמנם צדיק הוא ה' כי פיהו מריתו (איכה א, יח), אבל לדאבונו כבר עבר קציר כלה קיץ ועדיין לא נושענו, והצרות תוכפות ומתגברות מיום ליום עד שבבוקר תאמר מי יתן ערב ובערב תאמר מי יתן בוקר. מיום בריאת העולם לא היתה צרה גדולה כזאת לבני ישראל, הן הצרה בגשמיות, אשר בכל מקום בעולם שנמצאים שם יהודים המה ללעג ולקלם ונתונים בסכנה מפני הגוים העומדים עלינו לכלותינו, וכל העמים נועצו לב יחדיו לאמר לכו ונכחידם מגוי ולא יזכר שם ישראל עוד, ולולי ה' שהיה לנו אזי חיים בלענו. ועדיין לא יבשו נהרות הדם שנשפכו מאחינו בית ישראל בחורבן האחרון כדורנו לפני כשלושים שנה, דם עבדיך השפוך של צדיקים וקדושים וטהורים ויונקי שדים שלא חטאו, ואל ה' נשואות עינינו בשאלה, הכלה אתה עושה בבית יעקב, ולכל תכלה ראיתי קץ ורק לצרותינו לא תאמר די.

והעולה על כולנו המצב ברוחניות, שאין מי יורה דעה לעם ה' כדת מה לעשות, ונסתם כל חזון שאין מי שיאמר לכל הפחות 'נחמו נחמו עמי יאמר אלֵקִיכֶם' (ישעיה מ, א), וכוודאי אין בימינו בקרב בני אברהם יצחק ויעקב נביא כירמיהו שניבא החורבן ונזק לחצר המטרה (ראה ירמיהו לב, כ-ג), ובעוונותינו הרבים מיום ליום מתגברת יותר רוח הטומאה והאפיקורסות, וכמה אשר ל"ע עוזבים את כותלי בית המדרש ללמוד חכמות היצוניות, או שיוצאים לגמרי לתרבות רעה ויוצאים מן הדת רח"ל,

אותה ואומרות לה, הניחך המלך והלך לו למדינת הים ושוב אינו חוזר עליך, והיתה בוכה ומתאנחת, וכיון שנכנסה לתוך ביתה פותחת ומוציאה כתובתה וקוראת ורואה בכתובתה כך וכך חופות אני עושה, כך וכך ארגוונות מוכות אני נותן לך, מיד היתה מתנחמת. לימים בא המלך, אמר לה, בתי, אני תמה, איך המתנת לי כל אותן השנים, אמרה לו, אדוני המלך אלמלא כתובה מרובה שכתבת ונתת לי כבר אבדוני שכנותי.

כך עובדי כוכבים מונין את ישראל ואומרים להם, אלֵקִיכֶם הסתיר פניו מכם וסילק שכינתו מכם, עוד אינו חוזר עליכם, והן בוכין ומתאנחין, וכיון שנכנסין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות וקורין בתורה ומוציאין שכתוב (ויקרא כו, ט) ופניתי אליכם והפריתי אתכם ונתתי משכני בתוכם והתהלכתי בתוכם, והן מתנחמין, למחר כשיבוא קץ הגאולה אומר להם הקב"ה לישראל, בני, אני תמה מכם, היאך המתנתם לי כל אותן השנים, והן אומרים לפניו, רבנו של עולם, אילולי תורתך שנתת לנו כבר אבדנו האומות, לכך נאמר זאת אשיב אל לבי, ואין זאת אלא תורה שנאמר (דברים ד, מד) וזאת התורה, ע"כ.

על כן, כאשר באים ימי בין המצרים תקנו חכמים להקדים ולקראו את פרשת בלק, אשר בו נרמזים כל עניני הנחמה לישראל, ובפרט בתרגום יונתן שהאריך בפרשה זו בעתידות נחמה אשר יקרה באחרית הימים, ומכך נשאב חיזוק ועידוד לקראת ימי בין המצרים.

בנו מה שאמרו בנמרא (שבת לא, ב) מאי דכתיב (תהלים מז, יד) זה דרכם כסל למו, וידעין רשעים שדרכם למיתה, ויש להם חלב על כסלם, שמא תאמר שכחה היא מהן, תלמוד לומר ואחריהם בפייהם ירצו סלה, ע"כ. גלוי וידוע לפני השי"ת איך שנפלנו בתהום הקליפות ואין בכוחנו להקים את עצמנו, רק השי"ת בעצמו הוא יקים את ישראל מנפילתם, כמו שאמרו בוודר הקדוש (פרשת פקודי, דף רלמ, ב - רמ, א; פרשת ויקרא, דף ו, א-ב) על הכתוב (עמוס ה, ב) נפלה לא תוסף קום בתולת ישראל, שכנסת ישראל תפול כל כך עד שלא תוכל מעצמה להקים מהגלות, אלא הקב"ה יקים אותה ויאמר אנא אוקים לה, אקים את סוכת דוד הנופלת (עמוס ט, יא), עיי"ש.

הקב"ה יודע האמת שמכל הגזירות הללו לא תצמח שום תועלת, רק יותר ריבוי של יוצאים לשמד, ואז מתקיים מה שאמרו בנמרא (בבא קמא ט, א) אין פורענות באה לעולם אלא בזמן שהרשעים בעולם, ואינה מתחלת אלא מן הצדיקים תחילה וכו', כיון שניתן רשות למשחית אינו מבחין בין צדיקים לרשעים וכו' עיי"ש, וכבר אמר החכם מכל האדם (משלי ט, ח) אל תוכח לץ פן ישנאך, כי הלץ אינו מתעורר מהיסורים להכיר את רוע מעלליו.

*

בזה נראה לפרש בעוד אופן את דבר המסורה, עד מה ה' תאנף לנצח, פירושו, עד מתי אתה ה' מביא עלינו צרות רבות ורעות אשר המה לנצח, שאין להם גבול וקץ, כי כבר הבאת עלינו כמה וכמה רשעים כהמן, ועוד יותר

ונוסף גם הוא על שונאינו הצרות מבפנים מהממשלה של כופרים ומשומדים, אשר למגינת הלב רק דבריהם נשמעים בראש חוצות, ואילו יהודים יראי ה' המה ללעג ולקלם לחרפה ולכלימה. כך אנו עוברים נסיון אחר נסיון וצירוף אחר צירוף, וכבר כשל כח הסבל מרוב הצרות והתלאות וטרדות הזמן.

וזאת לפנינו בישראל כאשר היתה עת צרה ליעקב, ידעו לגזור תענית והרבו בתפילות ובתחנונים, וחכמי הדור עוררו את דורם להודיע להם את גודל הצרה הסובבת אותם. אולם עכשו אוי לו לדור שכך עלתה בימיו, שהעולם אינו יודע מאומה מהנעשה עמם, ואין רואה ומרגיש איך שחרב חדה מונחת על צווארינו, כאשר הגורמים לכך הם גם כתבי העת הממאים העמלים ומשתדלים למשמש ולבלבל את הדעת, ועל כל מאורע הם מפרסמים מה שאמרו הכופרים הרשעים והמשומדים, אלה שאין להם חלק לעולם הבא, שכביכול אם הם אומרים שהמצב הוא ככי טוב צריכים הכל להסכים עמהם, אבל באמת ידוע שזו הצרה הגדולה ביותר כאשר אדם אינו יודע את גודל צרתו.

והנה עינינו הרואות שבדור הזה לא מועיל אפילו מלך שגזרותיו קשות כהמן כדי להביא לידי תשובה (ראה סנהדרין צו, ב), כאשר אני הגבר ראיתי עני בשבט עברתו, לקחו אותי אל מחנות ההשמדה ושרפו את ילדי ובני ביתי הי"ד, ובכל זאת יודע אני בעצמי שלא עשיתי תשובה כלל, ולדאבונו נתיקם

בזה יפורש עוד הכתוב בפרשתו, לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל, פירושו, שאין הקב"ה מביט על חטאי ישראל כדי לייסרם ולהענישם, כי גלוי וידוע לפניו שאם ייסרם בעונשים קשים אזי ח"ו החטאים רק יגדלו ויתרכו יותר, ולא זו הדרך מוציאה אותם מידי עבירה, אלא הדרך להפרישם מהחטא הוא כאשר יתקיים ה' אלקיו עמו ותרועת מלך בו, בהגלות נגלות כבוד ה' עלינו, אשר אז נתעורר כולנו לשוב בתשובה שלימה אל ה' ולבקש ממנו סליחה ומחילה. אבל איך נשוב בתשובה עתה כאשר כבוד ה' מושפל עד עפר, וההסתר פנים גדול כל כך, עד מתי אלקים יחרף צר ינאץ אויב שמך לנצח, למה תשיב ירך וימינך מקרב חיקך כלה (תהלים עד, י"א).

ועוד בה שלישיה יפורש הכתוב, לא הביט און ביעקב, שאין הקב"ה מביט על העבירות שבידם ואין מייסרם בעונשים קשים, וזאת יען כי ולא ראה עמל בישראל, פירושו, שלא ראה השי"ת שעל ידי יסורים אלו יתעלו ויתרוממו למדרגה גבוהה בבחינת ישראל, אלא הדרך לעוררם בתשובה הוא על ידי שיתבטל ההסתר פנים, ועל זאת בקשתנו היא רצוננו לראות את מלכנו, שלא יתקיים עוד (תענית כה, א) עלית וישבת במרום ואין אתה מרחם על בניך, אלא יתקיים ה' אלקיו עמו ותרועת מלך בו, בהתגלות שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ואז יתעוררו כולם לשוב בתשובה בבחינת תרועה המורה על גנוחי גניח וילולי יליל (ראש השנה לג, ב), ויתודו את חמאתם אשר חמאו ומרדו במלכו של עולם.

גרועים מהמן, אשר הרגו ומכחו ביום אפם בגזירות קשות ואכזריות, והבט משמים וראה, האם מחמת צרות אלו התרכו וישיבות ותלמודי תורה ויראי ה', והאם התרכו היום יותר יראי ה' ולומדי תורה שהיו לפני שנת תרח"צ, הלא אנו רואים כי פני הדברים אינם כן. עד מה אשור תשכך, הלא כמה שהגוים הרגו ומכחו בנו בכל הגזירות, נשארנו באותו מצב בעוונותינו הרבים בלי שום שינוי לטובה.

וכיבת הדבר יען כי עד מה ה' תסתיר לנצח, שהסתרת את פניך מאתנו ואין אנו רואים את עוונך וכבודך. ועוד זאת, ולא אתנו יודע עד מה, שאין מי שיאמר לנו את דבר ה' לחזק ולאמין את לבבנו ולהרימנו משפלותנו ודלותנו, וגם אין אתנו יודע עד מה על מה לכבות ועל מה לשמות, כאשר אנו שמחים על עניני שמות והבל שנדמים לנו כדברים טובים, בעוד שאנו שקועים בתאוות עד צווארינו.

ולבן בקשתינו שמוחה, אבינו שבשמים, עד מה תסתיר את פניך ממנו, האם ח"ו לנצח תסתיר כבודך מאתנו, הגלה נא ואור פניך עלינו ארון נשא, כי זה כמה נכסוף נכספנו לראות עוונך וכבודך, כמו שהיה במצרים שזכו למורא גדול זה גילוי שכינה כשנתקיים (שמות יב, כג) ועבר ה' לנגוף את מצרים וגו', וכמו שהיה בקריעת ים סוף (וה"ק פרשת בשלח, דף סד, ב; מכילתא, פרשת בשלח ג) שראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי, והראו באצבע ואמרו זה א-לי ואנוהו.

בא ארון) על הפסוק (משלי ג, לד) אם ללצים הוא יליץ, שכאשר אומות העולם מתלוצצים על בני ישראל, מתעורר שיתקיים הוא יליץ, פירוש הקב"ה יהיה מליץ יושר על בני ישראל וילמד עליהם זכות, עכ"ל ק.

וזהו שאמר הכתוב, ויגר מואב מפני העם מאד, ועל כך מפרש הכתוב מה סוד כוחם וגבורתם של ישראל, לזה אמר כי רב הוא, פירוש, מה שהם רבים וחזקים, הוא יען כי ויקץ מואב מפני בני ישראל, שהגויים קצים ומואסים בהם, מבזים ומשפילים את ישראל, ודווקא בגלל כך מתגדל כוחם של ישראל, כמו שנאמר במצרים (שמות א, יב) וכאשר יענו אותו כן ירכה וכן יפרוץ ויקוצו מפני בני ישראל, ומתעורר שהש"ת יליץ טוב בעדנו.

בן יעורנו ה' אלקינו אב הרחמים, להשפיע על כל בני ישראל בכל מקום שהם, בכלליות ובפרטיות, בני חי ומוזני רויחי, ויתקיים מקרא שכתוב (ישעיה ת, י) עוצו עצה ותופר דברו דבר ולא יקום כי עמנו א-ל, והחודש הזה יתהפך מגונן לשמחה ומאבל ליום טוב ומאפלה לאור גדול ומשעבוד לגאולה, ונגאל גאולת עולם במהרה בימינו אמן.

*

בבן נשוב לכיאר הכתוב בראשית הפרשה, בהקדם מה שכתב וקה"ק בעל ישמח משה זי"ע (תפלה למשה על תהלים, נב, י) על הכתוב ואני כוית רענן בבית אלקים וגו', שם האריך לבאר שאם ישראל קדושים עובדים את קונם וצורם כראוי, הרי שבעצם עבודתם המה מובדלים ומופרשים משאר אומות העולם, לא כן אילו מדמים להתקרב אליהם ולהדמות להם, להיות כביכול ככל הגויים בית ישראל, אז הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו מוכרח להפריד בעצמו ביניהם על ידי שמגביר את שנאת האומות אל ישראל, ומחפשים ותרים המה להרע לישראל ברדיפות ועינויים, וכך ממילא יתפרדו ישראל מן האומות. עיי"ש (וראה עוד ישמח משה, פרשת נצבים; ייטב פנים, לשבת שקלים, אות י; קדושת יו"ט, פרשת לך; שם, פרשת יתרו; שם, פרשת תצוה, ועוד). ונמצא שכאשר הגויים רודפים ומצערים את ישראל, זה למטבתם כדי להפרישים ולהבדילם מן העמים, ויהיו ראויים שיתעוררו עליהם רחמי ה'.

ובעין זה אמרו צדיקים (עין סו"ס ליקומי תורה [להרר"מ מטשרנוביל] ד"ה פ"א

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' שמואל צבי שנטג ז"ל

בן הרה"ח ר' אלכסנדר ז"ל

נלב"ע בחג השבועות תשע"ג

תנצב"ה

שמרשימותיו נערכו הד"ת בגליון זה

נמסר לידינו באדיבות לבם של משפחתו החשובה די"ו. תשו"ח להם

בשולחן הטהור יום ש"ק פרשת בלק תשמ"ג

מתוך דברי תורה, וכבר כתבתי מזה (ראה שפע חיים מכתבי תורה, מהדו"ח סימן רעו) שלכן הקילו קצת בבתי החסידים וסמכו על הפוסקים המקילים בומן תפילה, כיון שנחלשו הדורות ולא יכלו לכונן כראוי, ולזה קבעו עת להרבות בתורה בבית המדרש קודם התפילה וכולי האי ואולי יוכל לכונן את לבו למקום (וע"ע שו"ת דברי יציב, חלק ז, סימן ג'ד). ולזה גם כן הקדים הכתוב כאן והזכיר אהלי יעקב של תורה לפני משכנות ישראל של תפילה.

ובזה יובן מה שכתב בחתם סופר (פרשת תרומה ופרשת פקודי) מהמדרש (עין שמות רבה נא, ב) שבנוסף למשכן בנו ממותר התרומה גם בית מדרש ומשכן לתורה עיי"ש, כי בכדי שיוכלו להקריב קרבנות ולהתפלל כדת בכונה זכה וטהורה היו זקוקים גם למשכן בשביל לימוד התורה.

כן יעורנו השי"ת ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתו באהבה, ויתקבלו כל תפילות בני ישראל לרחמים ולרצון, ויגאול גאולת עולם בב"א.

בתוה"ק (במדבר כד, ה) מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל.

בתרגום יונתן פירש, כמה יאוון הינון בתי מדרשיכון במשכנא די שמש בהון יעקב אבוכון וכו', והכוונה כמה נאים הם בתי מדרשיכם שעוסקים בהם בתורה כדרך שעשה יעקב אבינו, דכבר הכתוב (בראשית כה, כז) ויעקב איש תם יושב אהלים, ועל זה המכוון כאן מה טובו אהליך יעקב. ובתרגום ירושלמי מפרש, מה טובין הינון משכנין דצלי בהון יעקב אבוהון ומשכן זמנא דעברתון לשמי וכו'. ואפשר להרכיב שני הפירושים, מה טובו אהליך יעקב אלו בתי מדרשות שעוסקים בהם בתורה, ומשכנותיך ישראל אלו בתי כנסיות שמתפללים בהם.

והנה ידוע ומקובל מצדיקים גדול הקפידא לקבוע עת ללמוד קודם התפילה (עין תולדות יעקב יוסף, פרשת נח, בפסוק עשה לך תיבת עצי גופר), וגם קדמוננו יסדו בהתחלת התפילה כרייתות דקמורת ופרק איזהו כדי לעמוד בתפילה

"... ועיקר שבעקרים לטובת נשמתי,
שאם יודעין ממני איזה חידוש אמת בתוה"ק,
לפרסמה בשמי וללמדם בישראל..."
מתוך צוואת הקודש של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע

**הרימו תרומותיכם בעין יפה וברוח נדיבה
להפצת מעיינות הקודש**

לתרומות בכרטיס אשראי, לפנות לטלפון 052-71 40042

דברי תורה

מכ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

אשמחה ואעלצה בך אזמרה שמך עליון

זי"ע, אחר שכבר הוטבו בעיניו דרכי החסידים, מלבד קושיא אחת שלא נתנה לו מנוח, למה דרכם לשמוח תמיד, והלא מבואר בשולחן ערוך (אורח חיים סימן א, ג) ראוי לכל ירא שמים שיהיה מיצר ודואג על חורבן בית המקדש.

בדרך נסיעתו עלה בלבו להתחנן אל ה' הבוחן לבות, ואמר, אנא ה', אתה יודע מחשבתי ועומק לבבי כי רצוני לבלתי יקשה בעיני דבר, היה נא עמדי וקומה בעזרתי אשר בבואי אל הצדיק הקדוש ההוא יתרון לי קושיא הנוכרת, כי כבר אמרו חכמים (יומא לה, ב) הבא ליטהר מסייעין אותו, לא אמרו מסייע, לשון יחיד, דהיה משמע שהשי"ת לברו מסייע, כי אם מסייעין, לשון רבים, על כן גם אותו צדיק יסייע לי להעמידני על האמת.

כשנכנס אל הרה"ק מלובלין, תיכף שאל אותו הרה"ק, מדוע פניכם כחושים היום, הן אמת שכתוב בשולחן ערוך ראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג על חורבן בית המקדש, אבל כבר אמר החכם (חובות הלכות, שער הפרישות פרק ד) צהלה בפני ואבלי בלבי. הן תאמינו לי, כי אנחנו אומרים תיקון

בתורה"ק (במדבר כב, ב-ג) וירא בלק בן ציפור את כל אשר עשה ישראל לאמורי, ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא ויקץ מואב מפני בני ישראל.

בבעל הטורים כתב, שראה בלק שנתקדרה חמה למושה. ולכאורה צריך ביאור, כי הלא באותם זמנים ארעו לישראל ניסים ונפלאות לאין שיעור, מאז יציאת מצרים וקריעת ים סוף, מלחמת עמלק וכל סדר הליכתם במדבר עם ענני כבוד, ולמה נתיירא דווקא ממה שנעמדה חמה למושה. ובספרים (מתת י"ה, פרשתו, ד"ה ואגב יבואר; באר שבע, פרשתו, ד"ה באופן אחר; וראה כלי יקר כב, ב ד"ה וביאור הדבר) הביאו מדרש, את כל אשר עשה ישראל, דא ישראל סבא, לאמורי, זה עשו. והוא פלאי.

התחזקות בשמחה בכל מצב כי השי"ת אתנו

יש לבאר בהקדם מה שכתב זקה"ק מסיגוט זי"ע בייטב פנים (מאמר יפה עינים, אות יח; אבני זכרון, אות יא) העובדא על נסיעתו הראשונה של זקנו הקדוש בעל ישמח משה זי"ע אל הרה"ק מלובלין

לעצמו כשכל דבר נראה בעיניו כחושך ואפילה וכל ענין קטן כהר גבוה, אשר זהו עצת היצר האורב לנפשו וחפץ לגרום לו צער ועגמת נפש יותר ויותר. לכן בכל מצב יתאמץ עד מאד להתחזק מתוך שמחה, ובכל מה שרק יעבור עליו יתחזק באמונה שלימה ותמה בבורא כל עולמים, ותמיד יהא שם שמים שגור על פיו בתפילה ובקשה, אבינו אב הרחמן המרחם רחם נא עלי והוציאני מהרה מצרה זו לרווחה. וידע בקרבו בכחחון אמיתי בהקב"ה המהוה כל הייות, אשר מאתו לא תצא הרעות, והוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים. ובכח זה יבוא לשמחה פנימית בכל מצב שהוא מתוך ידיעה שהכל הוא רצון השי"ת החפץ להטיב עם ברואיו.

תשובה והתקרבות להקב"ה מתוך שמחה וחיות

עוד יותר האריכו בספרי תלמידי הבעש"ט הקדושים זי"ע, דגם כשהאדם נפל ממדרגתו בעבודת ה' והרבה לחטוא ולעבור על רצונו ית"ש, לא יפול בגין כך לעצבות ומרה שחורה ולא יחשוב שאין לו עוד תיקון ודרך תשובה, אשר אלו הם דברי יצר הרע, אלא יתחזק בלבבו בידיעה שהקב"ה הוא חנון המרבה לסלוח ורוצה בתשובת עמו ישראל ומצפה שישובו מדרכם הרעה. וככן יתחזק בחרטה על העבר וקבלה על העתיד, ויאמץ לבבו ברוב שמחה על שהקב"ה מצפה עליו שישווב לדרך ה'. ובאופן כזה תעלה בידו התשובה כהוגן ויתעלה במעלות התשובה והעבודה.

חצות בכביה והספר, ועם כל זה הכל בשמחה, שכך למדנו הרה"ק הרבי ר' שמעלקא זי"ע, על פי משל למלך שנשבה למרחקים ועמד לפוש אצל אחד מאוהביו, וכראותו את המלך בשביה הלך ובכה מאין הפוגות, ועם כל זה שמח כי המלך מתאכסן אצלו. והנמשל מובן, כי באותה שעה שבוכה על חורבן בית המקדש, השכינה כנגדו שנאמר (איכה ב, יט) קומי רוני בלילה וגו' נוכח פני ה', ואם כן שש אנכי על אשר עם כל זאת קרוב אני עתה אל השכינה הקדושה.

וסיים הרה"ק מלובלין ואמר, אם כי לא היה מהראוי לגלות הדבר הזה, כדכתיב (מיכה ג, ח) הצנע לכת עם אלקיך, אבל כבר אמרו חז"ל הבא לטהר מסייעין אותו, לא אמרו מסייע אלא מסייעין, וצריכים גם אנחנו לסייע. וכמובן שאחרי גילויי רוח הקודש שראה, נשאר הישמח משה דבוק בהרה"ק מלובלין.

על פי זה פירש הישמח משה זי"ע את הפסוק הנ"ל, קומי רוני בלילה לראש אשמורות שפכי כמים לכך נוכח פני ה', ודקדק דהלשון רנה יש לו ב' פירושים, מחד הוא לשון שמחה ומאידך הוא לשון כביה כמאמר הכתוב (מלכים א כב, לו) ויעבור הרנה במחנה, ולמה נקט לשון המשתמע לשתי פנים. אך על פי דברי הרבי מלובלין יובן, כי גם תוך כדי הבכיה יש לנו לשמוח על שאנו זוכים להיות נוכח פני ה'.

ענין זה הוא יסוד גדול בדרכי החסידות, שכאשר אדם מישראל שרוי בצרה או בצער ח"ו, אל יפול ח"ו ליאוש ומרה שחורה, שכן בזה גופא מרע

גדולה ברוחניות עד שחש יאוש גדול ולבו נשבר בקרבו, ובתוך הדברים כתב לו כ"ק אאדמו"ר לתרץ קושיית הט"ז (אורה חיים סימן מו, ס"ק ד) על נוסח הברכה 'שלא עשני גוי', דלמה מברכים בלשון שלילי ולא בנוסח 'שעשני ישראל'. כי אם יברך בלשון כזה עלול האדם לחשוב לעצמו בשברון לבו, וכי הנני יהודי הראוי לומר שעשני ישראל, הלא לבי יודע מרת נפשי כמה הרביתי לחטוא ומכף רגל ועד ראש אין בי מתום, הלא לפי ריבוי עוונותי ופשעי מאן יימר שלא יצאתי מגדר יהודי. ולכן תקנו לברך דייקא בלשון 'שלא עשני גוי', כי בוודאי בכל מצב שיהיה אין הוא גוי, וכן אמרו חז"ל (סנהדרין מד, א) ישראל אף על פי שחטא ישראל הוא, והניצוץ הקדוש עדיין בעור בקרבו, והא ראה שכואב לו מצבו השפל. וכאשר יתבונן האדם בזה יבוא להתחזקות גדולה על כך שבכל אופן אין הוא גוי ח"ו, ולכן יכול בכל מצב ובכל זמן לשוב ולהתקרב אל ה' ולילך בדרך התורה והמצוות.

פּוֹק חזי גברא רבא דקמסהד עלן, כ"ק אאדמו"ר, אשר מצד אחד תמיד תובע ודורש בעוון ובתעצומות ביתר שאת ועוז להקפיד על קלה כבחמורה מבלי לזוז אפילו כקוצו של יו"ד מדיני השולחן ערוך, להוסיף בלימוד התורה הקדושה יומם ולילה מתוך התעלות בעבודת השי"ת וכו', אך מצד שני מחזק אותנו שלא להתייאש ח"ו אלא להתחזק גם במצבים שפלים מאוד ולעבוד את ה' מתוך שמחה וטוב לב.

ענין זה של שמחה בעבודת ה' הוא יסוד שבו יכול אדם לבחון עצמו

מה שאין כן אם יתבונן רק ריבוי מעשיו הרעים וחומרתם, הרי בוודאי יבוא לידי עצבות ויאוש שיביאווה עוד יותר לרפיון ידים משום שיסבור שמחמת חומר מעשיו נסתמו עבורו שערי תשובה, ובמצב כזה יפול ח"ו מרחי אל דחי. כן נרמז בכתוב (דברים ה, ד) ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום, דכאשר רצון האדם להרגיש בחינת ואתם הדבקים בה' אלקיכם, היינו להתדבק ולהתקרב אל השי"ת, אוי הדרך לזה הוא לקיים חיים כולכם היום, רצ"ל מתוך חיות ושמחה בפנימיות, ולא ח"ו מתוך הרגשה של יאוש ושל אפס תקוה.

ממעם זה ראו אצל חסידים ואנשי מעשה, שגם בימים הנוראים אשר חיל ורעדה יאחזון מאימת יום הדין הגדול והנורא, אפילו הכי לא היו ח"ו בעצבות ובדאגה מה יעלה בגור דינם מי יחיה ומי ימות, אלא גם בימים קדושים אלו היו מלאי שמחה וגיל ועונג דקדושה, בבחינת וגילו ברעדה (תהלים ב, יא), ללא זכר לעצבות ודאגה של מה יעלה בגורלם. וזאת כיון שידעו שבעצבות לא יוכלו להמתיק דינם אלא מתוך שמחה וטוב לב, באמונה שאבינו אב הרחמן עומד ומצפה להם שיעשו תשובה ויתקרבו אליו ובכך יחתם גור דינם לטובה.

שמחה היא אבן בוחן למדרגת האדם בעבודת ה'

ראיתי איגרת קודש ששלח כ"ק אאדמו"ר (שליט"א) [זו"ע] לתלמיד אחד שהרגיש בקרבו ירידה

בוזה יבואר הגמרא (ברכות יג, א), תני בר קפרא כל הקורא לאברהם אברם עובר בעשה וכו', אלא מעתה הקורא ליעקב יעקב הכי נמי, שאני התם דהדר אהדריה קרא וכו'. ועמדו בוזה (עיין סמיכת חכמים, שם; אור החיים הק', בראשית לה, י) למה אהדריה קרא השם יעקב ולא נעקר לגמרי ואין איסור לקוראו כך, מה שאין כן השם אברם שנעקר לגמרי, וכבר פרשנו בוזה הרבה ועוד לאלוקי מילין בדרך רמז.

דהנה השם יעקב מורה על מדרגה שפלה, בבחינת כי קטן יעקב ודל (עיין עמוס ז, ב), ואילו השם ישראל רומז לבחינה גבוהה ועל דרך הכתוב (בראשית לז, כט) כי שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל, והוא נומריקון 'ישר א-ל' (עבודת הקודש, חלק ג, פרק כו; מגלה עמוקות, פרשת במדבר, ד"ה ואופן הד' צדקתך), ומלשון שירה ושבחה ועל דרך הכתוב (במדבר כא, יז) אז ישיר ישראל. ושר של עשו אמר (בראשית, שם) לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל יהיה שמך, כי רצה לקבוע עד סוף כל הדורות דרך כשיהיו בני ישראל במדרגה גבוהה, הן ברוחניות כשיעלה בידם להתעלות בעבודת ה', והן בגשמיות כשלא יחסר להם כלום, אזי יהיו שרויים בשמחה, אבל כשיפלו ממדרגתם ויחסר להם צרכיהם, אזי יפלו לעצבות ויאוש ויאבדו את שמחתם ואת אמונתם בה' ולא ישוררו יותר.

אבל הקב"ה אהדריה קרא השם יעקב, להורות לבני ישראל דגם כאשר ירדו ממדרגתם, וגם אם יבואו לידי חטא ח"ו, מכל מקום לא יאבדו התואר 'ישר א-ל', ותמיד ישירו וישוררו מתוך שמחה

אם הוא הולך בדרך הישרה והוא מלגיונו של מלך או שצריך לתקן מעשיו. דאם רואה שמקיים מצוות ה' מתוך רוב שמחה ותענוג וקדושה, ובכל פעולה שעושה הוא מרגיש נועם ומתיקות, וגם בזמנים של ירידה אינו מאבד אמונתו ותקוותו, אזי ידע שהוא מבני היכלא דמלכא אשר עזו וחדוה במקומו (דברי הימים א טו, כו). אבל אם רואה ומרגיש שכל דרך התנהגותו בדרכי התורה והמצוות הם מתוך עצבות ומרה שחורה וכמצות אנשים מלומדה, ואינו מרגיש כלל סיפוק בנפשו, וכאשר נכשל באיזה חטא הוא מרגיש שאפסה תקוותו ושאינו יכול להתקרב אל הקדושה, אזי הוא צריך לפשפש היטב במעשיו ולהשתדל בכל האופנים להיחלץ ממצודת היצר שמכשילו בעצבות ומרה שחורה בכדי להורידו לשאול תחית.

גם במצבים של הסתר פנים צריכים להתחזק בשמחה

זאת היתה קליפת מצרים, להכניס את ישראל לעצבות ומרירות וליאוש מוחלט, דמצרים מלשון מיצר וצער. וביתר שאת יש לומר, על פי הידוע מהרה"ק מראפשיץ זי"ע (זרע קודש, פרשת בא, ד"ה ומה שנאמר למען שית) דתיבת מצרים פותחת ומסיימת באות מ' ובאמצע אותיות יצ"ר, ומבאר דאות מ' מכמאים אותה בסתימת הפה, עיי"ש לדרכו. ויש לומר, דזה רומז על בחינת אבל אין לו פה (כבא בתרא טו, ב), כי קליפת מצרים היתה להביא את בני ישראל לבחינת אבלות ועצבות, ועל ידי זה נלכדו ברשת יצ"ר הרע.

זאת כל אדם מישראל באמת ובתמים ויחקוק בעצמו שבכל מצב שהוא צריך להיות שריו בשמחה, הרי לא יהא צריך לירא מרדה מצרימה, דעל ידי מדת השמחה יקויים אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה, כי הלא אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה (שבת ל, ב), וכאשר יתחזק במדה זו יעלה בידם להכניע קליפת מצרים.

חששו של בלק ממדת השמחה של בני ישראל

על פי האמור יבואר, דמתחילה סבר בלק שאין לו לירא מבני ישראל, כי בהיותם במצרים בוודאי קבלו שם את מדת העצבות ורפיון הידים, וממילא יעלה בידו להתגבר עליהם, הן מחמת חולשתם המבועית הנגרמת מכח העצבות, והן כיון שהעצבות תגרום להם שלא לעשות את רצון ה' ולא תעמוד להם שום זכות. אבל כאשר וירא בלק וגו' את אשר עשה ישראל סבא, דהיינו יעקב אבינו, לאמורי זה עשו, והיינו דלא כדברי שר של עשו, אלא אהדריה קרא השם יעקב להורות לבני ישראל שבכל מצב שהוא ובכל מקום שיהיו יתחזקו במדת השמחה להיות תמיד עם חיות דקדושה, ובכל זמן יהיו מקושרים להקב"ה בעבותות אמונה ותקוה עד בלי די, אזי ויגר מואב מפני העם מאד ויקץ מואב מפני בני ישראל, כי מעתה ידע שלא יוכל להם אלא נפול יפול בפניהם.

זהו שאמר בלעם לבלק (כג, כא-כב), לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלקיו עמו ותרועת מלך בו, א-ל מוציאם ממצרים וגו'. וכונתו לגלות

להשי"ת השולח יד לפושעים ואשר עד יום מותו תחכה לו ואם ישוב מיד תקבלו. ויורמו בכתוב (ישעיה מ, כו) למה תאמר יעקב ותדבר ישראל נסתרה דרכי מה' וגו', דהנביא קא מתמה ושואל למה תאמר יעקב ותדבר ישראל, רצ"ל אמאי אהדריה קרא וקראו גם יעקב וגם ישראל. ומשני דלהורות נתן דאפילו כאשר נסתרה דרכי מה', היינו כאשר האדם מתרחק מהשי"ת מחמת חטאיו, או בשאר זמנים של הסתר פנים ח"ו, צריך גם אז להתחזק ולהיות שריו בשמחה מתוך אמונה תמה בהשי"ת האוהב עמו ישראל, ולידע כי גם כי אלך בגוי צלמות לא אירא כי אתה עמדי (תהלים כג, ד).

בכח השמחה יכולים להתחזק בכל מצב

וכיון שכאמור זאת היתה קליפת מצרים, לכן מצינו לפני רדת יעקב מצרימה נאמר (בראשית מו, ב-ד), ויאמר אלקים לישראל במראות הלילה ויאמר יעקב יעקב ויאמר הנני, ויאמר אנכי הא-ל אלקי אביך אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם, אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה.

כי יעקב אבינו היה ירא לנפשו לירד למצרים מפחד קליפת מצרים הארורה המכניסה עצבות ומרירות הנפש באדם, ולכן תיכף הקדים הקב"ה ויאמר יעקב יעקב, רצ"ל ראה נא קראתיך שוב בשם יעקב, וגם אחר שכבר נתנו לך השם ישראל, ובא להורות דגם בזמן של כי קמן יעקב ודל וכשהם בשפל המצב, צריכים להתחזק באמונה ובשמחה כי לך ה' החסד. וכאשר יידע

עולבים וכו' עושין מאהבה ושמחין ביסורין עליהן הכתוב אומר (שופטים ה, לא) ואוהביו כצאת השמש בגבורתו. והיינו דהשמש היתה שמחה בחלקה ולא באה בטענות לפני הקב"ה על סדר בריאתה כמו הירח שמענה אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד (חולין פפ, א), ולכן השמח ביסורין ומקבל דינו באהבה ובשלוה עליו הכתוב אומר ואוהביו כצאת השמש דייקא, שדומה לשמש ששמחה בחלקה. וכשראה בלק שעמדה חמה למשה רבינו ולבני ישראל, הבין שאף הם מצויינים במדה זו, ומעתה הבין שלא יוכל להם.

[מתוך ד"ק בעידן רעוא דרעין
ש"ק פרשת בלק תשנ"ב]

ענין זה, שאצל בני ישראל מקויים לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל, והיינו שאין שום נפקא מינה בין כשהם במצב גבוה של ישראל ובין כשהם במצב נמוך של יעקב, כי תמיד הם יודעים ומתחזקים בשמחה כי ה' אלקיו עמו, והוא לא יעזבם ולא ינטשם. ותרועת מלך בו, תרועה מלשון שמחה, כדכתיב (עזרא ג, יא-ב) וכל העם הריעו תרועה גדולה בהלל לה' וגו' ורבים בתרועה בשמחה וגו'. ובוזה הוכח כי א-ל מוציאים ממצרים, רצ"ל שיצאו מקליפת מצרים של עצבות, ולכן אי אפשר לקללם.

לבן כתב בעל הטורים, שראה בלק שנתקדרה חמה למשה. ועל דרך דאיתא בגמרא (גיטין לו, ב) הנעלבין ואינן

יעמדו על הברכה ידידינו הנכבדים שהרימו תרומתם קודש להדפסת הגליון

הר"ר אלימלך מאיר זאב ויינגרטן הי"ו

ביתר עילית

בן הרה"ג ר' משה שליט"א, וחתן הרה"ג ר' ברוך לוריא שליט"א
לזכות בנו הב' מנחם מענדל שיחי'
שנכנס לעול המצוות במזל טוב
יזכה לראותו עולה ומתעלה במעלות התורה והיראה, ולרוב נחת ואושר כה"י

*****

הר"ר חיים שרגא פאוויל שר הי"ו

קרית צאנו, נתניה

בן הרה"ח ר' יעקב שמעון הי"ו, וחתן הרה"ח ר' חיים קניג ז"ל
לזכות בנו הב' מיכאל שיחי'
שנכנס לעול המצוות במזל טוב
יזכה לראותו עולה ומתעלה במעלות התורה והיראה, ולרוב נחת ואושר כה"י

הרה"ג ר' ירמיהו שווארץ שליט"א

ירושלים

לעילוי נשמת

אביו הנכבד מפארי עדתינו הק'

הרה"ח ר' יצחק ב"ר משה יוסף ז"ל שווארץ

נלב"ע ביום מ"ז תמוז תשע"ז

תנצב"ה

*****

לעילוי נשמת

האשה החשובה מרת עדנה ע"ה ב"ר שמעון ז"ל יעקובזר

נלב"ע ביום ש"ק, י"ד תמוז תשע"ד

תנצב"ה

*****

לעילוי נשמת

האי גברא יקירא, מפארי עדתינו הק' באנמווערפן

הרה"ח ר' יהושע פישער ז"ל

בן יבלחט"א הרה"ח ר' פינחס שיחי' לאוי"ט

נלב"ע במיטב שנותיו, ביום מ"ז תמוז תש"פ

תנצב"ה

הונצחו ע"י המשפחה הנכבדה הי"ו

"... בואו ונחזיק טובה לכל המתעסקים בבירור מקחו של צדיק... ולעת הזאת אליכם אישים אקרא, קחו עמכם דברים לעמוד לימינם ולחזק ידיהם, והיו להם לאחיעזר ולאחיסמך בעין יפה וברוח נדיבה, כדי שיוכלו להמשיך במלאכת הקודש להפיץ תמידין כסדרן הני מילי מעליותא אמרות טהורות הנפקי מפומי קדישא וימשיכו לזכות את הרבים האומרים מי יראנו טוב אין טוב אלא תורה, וזכותא רבתא דכ"ק אדמו"ר זעוקללה"ה תגן במגן האלף ותעמוד לכל העושים והמעשים כמאמז"ל ביבמות צ"ו כל ת"ח שאומרים דבר שמועה מפיו בעוה"ז שפתותיו דובבות בקבר, ובמרום ילמד עלינו זכות שנזכה כולנו יחד בברכה שלימה ויריק עלינו שפע חיים וברכאין טבין ממקורא דחי"ו..."

מתוך אגרת קריאת קודש מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לתרומות בכרטיס אשראי

לפנות לטלפון 052-71 40042

המחותנים, הרה"ג ר' אשר ישעיה מוטצען שליט"א

קרית צאנז נתניה - דומו"צ בבי"ד זכרון מאיר, בני ברק

והרה"ח ר' שלמה יצחק הרשקוביץ הי"ו

קרית צאנז, נתניה

לזכות בנו המו"מ בתויר"ש הבה"ח אהרן צבי מוטצען שיחי

ובתו הכלה תחי' לרגל שמחת נישואיהם במזל טוב

החתונה אי"ה ביום ראשון הבעל"ט, י"ג תמוז, באולמי 'היכל רוזנברג' קרית צאנז נתניה

יזכו להקים בית נאמן בישראל ויעלה זיווגם יפ"ה יפ"ה, ולרוב נחת ואושר כה"י

*****

המחותנים, הרה"ח ר' יעקב שטמר הי"ו

אלעד

והרה"ח ר' יצחק יהודה הרשקוביץ הי"ו

קרית צאנז, נתניה

לזכות בנו המו"מ בתויר"ש הבה"ח החבר ישראל שטמר שיחי

ובתו הכלה תחי' לרגל שמחת נישואיהם במזל טוב

החתונה אי"ה ביום שני הבעל"ט, י"ד תמוז, באולמי 'היכל רוזנברג' קרית צאנז נתניה

יזכו להקים בית נאמן בישראל ויעלה זיווגם יפ"ה יפ"ה, ולרוב נחת ואושר כה"י

*****

המחותנים, הרה"ח ר' ישעיה צבי הלוי פריזנט הי"ו

אלעד

והרה"ח ר' משה אברהם גלנץ הי"ו

ירושלים

לזכות בנו המו"מ בתויר"ש הבה"ח מורינו יקותיאל יהודה הלוי פריזנט שיחי

ובתו הכלה תחי' לרגל שמחת נישואיהם במזל טוב

החתונה אי"ה ביום שלישי הבעל"ט, ט"ז תמוז, באולמי 'היכל רוזנברג' קרית צאנז נתניה

יזכו להקים בית נאמן בישראל ויעלה זיווגם יפ"ה יפ"ה, ולרוב נחת ואושר כה"י

*****

הרה"ח ר' נפתלי הירצקא ויינברגר הי"ו

קרית צאנז, נתניה

לזכות בנו האבר"ך המופלג בתויר"ש הרב חיים ויינברגר שליט"א

לרגל עמדו בכור המבחן על כל הש"ס גפ"ת בהצלחה רבה

במסגרת "כוללי הש"ס"

יהי רצון שימשיך להתעלות מעלה מעלה באהלה של תורה,

ולאילנת רברבא יתעבד בכרם בית ה' לגאון ולתפארת